

українського театру на сході України зі всього світу. Коли навесні ми змушені були звернутися по допомогу, то аж ніяк не очікували такої турботи і настільки масової підтримки. Це було зворушливо, і ми вистояли. З кінця літа ми відновили прокат вистав, а на кінець року наші фінансові проблеми допоміг вирішити УКФ. Ми зберегли театр як колектив і як приміщення, до якого переїхали у 2012 році, проте ніхто не знає, яким буде 2021 рік, тому керівництво Театру «Р.С.» шукає джерел фінансової допомоги. Ясна річ, що в час війни та пандемії це ще складніше, ніж у попередні роки. Та «без надії таки сподіваюся».

– Як позначилась пандемія на ваших обов'язках головного режисера такого великого колективу, як театр ім. Т. Шевченка? Які внутрішні проблеми в театрі доводиться вирішувати?

– Попри те, що в 2020 році багато театрів європейських країн і в Україні використовують цифрові технології для створення і продажу театрального онлайн-продукту (репетиції, прем'єри, показ вистав онлайн), особисто я не є прихильником такого формату. Перекоаний, що вистави – це зіткнення і взаємодія векторів (енергетичних, інформаційних) театру і глядача. Хоча б кількох, хоча б одного глядача в залі... Онлайн-формат не «підтримує» всіх налаштувань акторів і глядачів. Актори не можуть відчувати повноту гри без безпосередньої хвилі від глядачів, а глядач, дивлячись виставу у комп'ютері, теж отримує «сурогат», певну інформацію про виставу, але не відчуває «смаку» театру. Жоден ресурс – кіно, ТБ, радіо, Інтернет – не замінив «живого спілкування» людей на сцені та в залі. Весняний локдаун дав нам змогу репетирувати не лише нові вистави, а й ті, що потребували вдосконалення.

Пандемія вплинула не лише на гаманець театру, а й на атмосферу. Трупі було психологічно складно вперше за мало не сторічне існування нашого театру кілька місяців не бачити глядача, а дирекції та художньому керівництву – відмовитися від можливості розраховувати на терміни й плани. Змінилась і психологія глядачів. Були місяці і тижні, коли театр грав, відчуваючи катастрофічний брак глядача. Довелося навчитися сприймати як норму, що квитки не купують заздалегідь, проте, скажімо, на малу сцену, їх можуть розкупити за годину до вистави. І театр, і глядачі вперше почали жити логікою найближчого дня. Всі ми розуміємо, що масковий режим на роботі є вимушеною необхідністю, та коли його ввели, маски заважали акторам на репетиціях. Це спричинилося до абсолютно нової природи акторського страху. Інший страх ще реальніший: восени трупа «шевченківців» зазнала втрати: помер від коронавірусу заслужений артист України Євген Плаксін. Це приголомшило колектив. Не встигли оговтатися – ковід забрав колишнього головного режисера театру, заслуженого діяча мистецтв України Олександра Школьника, з яким театр мав домовленість щодо постановки у 2021 році. Протягом останніх місяців хвороби акторів як ніколи часто вносили корективи до репертуару. Був тиждень, коли нам довелося сім днів поспіль замінювати вистави. Попри всі труднощі і драми, колектив досить злагоджено подолав ці випробування 2020 року.

Олег Шульга: «Я – актор, і зі сцени потрапив на війну»

Лариса Іванишина

Олег Шульга.

Олег Шульга (н. 1979, Дніпро) – український актор театру і кіно. Після закінчення фізико-технічного факультету Дніпровського національного ун-ту ім. Олеся Гончара за спеціальністю «інженер-механік ракетно-космічних літальних апаратів» півтора року працював інженером на Нижньодніпровському трубопрокатному заводі. З 2003 р. – актор Дніпровського молодіжного театру «Вірино». У серпні 2014 р. мобілізований до ЗСУ. Після курсів коригувальників артвогню воював у мотопіхотному батальйоні в Луганській області – у районі селищ Золоте, Трохізбенка, згодом був приписаний до 55-ї артилерійської бригади. Після демобілізації 2015 р. офіцер запасу Шульга продовжив працювати в театрі. Почав зніматись у кіно. Ролі у фільмах: «Червоний» (Віктор Гуров), «Позивний "Бандерас"» (Антон Саєнко), серіалі «Доброволець» (розвідник Дмитро). Працює в Івано-Франківському театрі ім. І. Франка.

В акторську професію приходять різними шляхами, але можна погодитись, що не часто трапляється, щоб людина, здобувши серйозний інженерний фах, змінила свою роботу на акторську. Олег Шульга це зробив. Хто знає, чи це сталося б, якби не його брат Ігор Шульга, який був актором у Дніпропетровському театрі «Вірино». Цей театр організував Володимир Петренко ще 1991 року як аматорський, але наполегливість організатора, його вміння згуртувати і спрямувати однодумців дали результат: з 2003 року театр став муніципальним. Того ж року 24-річний Олег влився в його ряди. Згадує про роботу в театрі, про згуртований колектив з незмінним пієтетом.

24 серпня 2017 року на екрани вийшов фільм «Червоний» за сценарієм Андрія Кокотюхи спільного виробництва українських кінокомпаній «ІнсайтМедіа» й Одеська кіностудія та

литовської кінокомпанії «Artbox» (Вільнюс). Це був дебют у кіно Олега Шульги. Його для кіно відкрив режисер фільму Заза Буадзе. Він високо цінує органічність актора.

У «Червоному» Олегові довелося зіграти радянського льотчика з Чернігова Віктора Гурова, жертви ГУЛАГу, котрий, утім, не усвідомлює несправедливості радянської системи. Роль психологічно наповнена, адже в таборі цей персонаж опиняється між двох вогнів: з одного боку – репресовані вояки УПА, з іншого – грізний начальник табору (Олександр Мавриць), який хоче зробити з Гурова стукача. Засумніватися у справедливості влади Гурову не дає радянське виховання, а вважати вояків УПА злочинцями не дозволяє порядність. Адже Гуров бачить, як гідно ті поведуться в нелюдських умовах. Так, йому непросто порозумітися з колишніми вояками УПА, і насамперед з Данилом Червоним. Данило проводить з Гуровим короткий курс лікнепу, і той поступово починає прозрівати від сталінської облуди.

Наступним фільмом Зази Буадзе, де Олегу дісталась головна роль – розвідника Антона Саєнка, став «Позивний "Бандерас"». Це ігровий фільм, створений за щоденником реального бійця-розвідника про події серпня 2014 року під час російської агресії на Донбасі. В рядах Українських збройних сил «працює» російський спецназівець – таку інформацію отримало командування, саме тому Саєнка з групою розвідників посилають туди, аби вони виявили ворога. Основна колізія пошуку шпигуна напружена, й напруга посилюється ще й фронтовими обставинами – російські війська збираються обстріляти з важкої техніки мирне село, аби звернути це варварство на українську армію.

У головного персонажа зовсім не войовничі зовнішність, але вдумливий погляд, витримка і швидка реакція цілком достатні, аби розкрити характер Саєнка і переконати глядача у справжності подій. Цей фронтовий детектив знайшов свого глядача. Олег Шульга запам'ятався. До актора прийшла слава, журналістам він розповідає про себе, свою професію, ділиться враженнями від роботи в кіно. На децю каверзне запитання «Чим актор відрізняється від людей інших професій?» знаходить точну відповідь: «Перерахувати всі якості, які розвиває в акторі його фах, мабуть, неможливо. Уявіть собі, що ви все життя досліджуєте і розвиваєте свою емоційну природу, розширюєте фізичні можливості, підвищуєте свій інтелектуальний рівень, вивчаєте і працюєте з духовною складовою вашої особистості».

Не дивно, що йому й далі пропонують ролі військових. 2020 року Олег Шульга зіграв головну роль у короткому серіалі «Доброволець» (режисер Ахтем Сеїтаблаєв). Дмитро – військовий, що повернувся після поранення додому й побачив у своєму мирному місті сепаратиста, з вини якого загинули його військові побратими. Через бойовий досвід актора дехто вважає цю роль автобіографічною. Проте Шульга заперечив: «Я не мав такого тривалого досвіду, як Дмитро, бо він уже кілька років на фронті. А по-друге, він набагато серйозніший вояка від мене. Я – актор, і зі сцени потрапив на війну, а з війни знову на сцену. Найважливішою тут є ось ця трансформація – що війна робить з людиною. Дмитро

Олег Шульга у серіалі «Доброволець». Режисер Ахтем Сеїтаблаєв. 2020.

став воїном, і по-іншому жити вже не може. Хоче знову повернутися на фронт. А я за час своєї служби зрозумів, що я актор набагато кращий, ніж солдат, і можу бути корисним тут і вести свою війну на мирних територіях. І цей серіал є тому підтвердженням: ось так я можу зіграти і ось такий образ можу створити. Думаю, це багато важить, порівняно з тим, який я поганенький солдат».

Ахтем Сеїтаблаєв високо цінує актора: «В Олега дуже хороша акторська гама та інструментарій, які дозволяють знаходити навіть у схожій темі абсолютно різні способи вираження. Олег – хороший артист. У нього дуже виразні очі, він гнучкий, пластичний, вміє думати і знає, що запропонувати»¹.

Гадаю, що висловлю не лише свою власну, а й думку численних глядачів, яким заімпонував цей актор. У двох військових фільмах він втілює образ бійця мислячого, порядного, сміливого, вмілого, патріотичного, готового ризикувати власним життям. Це далеко не всі риси, його образи багатогранні й наповнені внутрішнім життям.

Останнім часом Олег Шульга знявся в кількох фільмах, зокрема і в невеликій за обсягом ролі військового у драмі «Мати апостолів» Зази Буадзе. Повідомив також про чергову роботу – австралійський проект від каннського режисера, який взявся художньо розповісти історію про українського спортсмена вітрильного спорту, який домігся висот, виховав олімпійських чемпіонів та став національним героєм – тренером в Австралії (зйомки цього фільму ініціювала Австралія).

В Україні з поживленням кіновиробництва з'явилося чимало цікавих і талановитих акторів. Серед них і Олег Шульга. Його своєрідність у тому, що він викликає інтерес до позитивного образу українця – розумного і надійного, який може помилятися, але завдання неодмінно виконає. На таких тримається наша країна.

¹ Чичкан Дмитро. Ахтем Сеїтаблаєв: «Доброволець» – це спроба достукатися і до тих, хто повернувся з війни, і до цивільних» // Телекритика. – 30.10. 2019.

Олег Шульга: «Страшно було йти у батальйон, який щойно вийшов з оточення – і повернулася лише половина. На одній чаші терезів була гідність, на іншій – страх»

Олег Шульга у фільмі «Позивний "Бандерас"».

Олег Шульга у фільмі «Позивний "Бандерас"».

Мое життя до війни – це робота в театрі «Вірино». З 1993 року до 2014-го ми будували у Дніпрі свій театр, який виростили зі студії до масштабів серйозного живого організму, до одного з найкращих театрів України. Мені пощастило з акторською долею: у театрі я грав багато різних ролей. І дуже маленьких, і дуже великих, і царів, і шахраїв, і хлопчиків, і стариганів... Я любив та люблю свою професію.

Я був у складі 39-го батальйону територіальної оборони. Ми були добробатом, «циганським табором» – і виглядали відповідно. Нас, щоправда, приписали до військової частини. Формально ми мали до неї стосунок, однак шлях свій проходили окремо, виконували свої окремі завдання. Більшу частину своєї служби я провів у сірій зоні, в районі Золотого 1-2-3-4, трошки на схід звідти. Ми зайняли дорогу перед першою лінією, укріпилися там і тримали її. Потім нас перевели в район селища Оріхове.

Я прослужив рік. Дійшовши до усвідомлення того, що, зрештою, актор я кращий, ніж боєць, повернувся в театр, до улюбленої роботи, яку я відтоді трохи інакше відчував. Я вже чітко розумів, що саме це – мій плацдарм, саме це – моя війна. Загострилося відчуття того, що наша війна – на культурному фронті.

Фільм «Червоний» заснований на історичних подіях, які були мені не відомі. Систему сталінських таборів, яка жила спокійно не одне десятиріччя, почали руйнувати і привели до руйнації вояки УПА, грузинські і литовські повстанці. Лише працюючи над фільмом, я дізнався цю історичну правду. І це вкотре переконало мене, що доносити цю правду до людей надважливо. Було відчуття, що я воюю, працюючи над фільмом «Червоний», потім – над фільмом «Позивний "Бандерас"», і так далі...

Всі проекти, в яких я брав та беру участь, – і «Червоний», і «Позивний "Бандерас"», і «Із зав'язаними очима», і «Довбуш», над яким ми працюємо, і «Мати апостолів», якого зараз прем'єра, – це подарунки долі. Бо ці фільми всі так чи інакше тематично торкаються війни, сучасності, усвідомлення себе у цьому світі, усвідомлення своєї національної приналежності. У найближчі кілька місяців має початися ще один проект міжнародної копродукції. Я гратиму українця, який став у спорті величиною найбільшого масштабу. Я гратиму тренера австралійської збірної з вітрильного спорту Віктора Коваленка. У нашому телепросторі війни не існує. Існують розважальні програми, їх мільйони. Існують новини – здебільшого кримінальні хроніки та псевдонаукові страшилки. Виходить, що ми мусимо або боятися, або реготати...

«Доброволець» – другий серіал про війну після «Гвардії», яка вийшла у 2015 році. І перший серіал, який говорить про те, що війна триває і на мирних територіях. Фабула проста: боєць після шпиталю приїхав додому у Київ (у Дніпро, у Львів, у Суми, куди завгодно) і побачив сепара, який спокійно розгулює цим містом, має бізнес і живе непогано. Це зав'язка. І це ж звичайна для нас історія...

Ми це бачимо, ми знаємо, що є сепари, які спокійно уникають суду. Є антиукраїнська діяльність. Є побутові антиукраїнські настрої. Все що завгодно є у начебто мирних містах.

Записала Валерія Бурлакова. Подається скорочено за: Цензор.Нет. 2 січня 2021 р. <https://censor.net/ru/r3231630>